

A

**CCE RR/PR/PF/
NSR/NSPR
FULL SYLLABUS**

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ,
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003

**KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD,
MALLESHWARAM, BENGALURU - 560 003**

ಜೂನ್ 2024 ರ ಪರೀಕ್ಷೆ - 2

JUNE 2024 EXAMINATION - 2

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

MODEL ANSWERS

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **04-L**

CODE NO. : **04-L**

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ತೆಲುಗು

Subject : First Language — TELUGU

(ಶಾಲಾ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ /
ಎನ್.ಎಸ್.ಆರ್. / ಎನ್.ಎಸ್.ಪಿ.ಆರ್.)

(Regular Repeater / Private Repeater / Private Fresh / NSR / NSPR)

ದಿನಾಂಕ : 14. 06. 2024]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

Date : 14. 06. 2024]

[Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಂ	ಅಂಕಮುಲ
I.	ನರಿಯೊನ ಜವಾಬುನು ಎನ್ನುಕೊನಿ ರಾಯಡಂ : (ಪ್ರತಿ ಜವಾಬುಕು 1 ಮಾರ್ಕು)	6 × 1 = 6
1.	ಪರೋಪಕಾರಂ — ಇದಿ ಈ ಸಂಧಿಯಗುನು (ಎ) ಸವರ್ಣದ್ವಿರ್ದ ಸಂಧಿ (ಬಿ) ಗುಣ ಸಂಧಿ (ಸಿ) ತ್ರಿಕ ಸಂಧಿ (ಡಿ) ಯಣಾದೇಶ ಸಂಧಿ ಜವಾಬು : (ಬಿ) ಗುಣ ಸಂಧಿ	

CCE-II-RR/PR/PF/NSR/NSPR(A)/888/4002 (MA)

[Turn over

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
2.	<p>అరటికాయ, జామకాయ, గండెకాయ, మామిడికాయ ఇందలి గుంపుకు చెందని పదాన్ని గుర్తించండి</p> <p>(ఎ) అరటికాయ (బి) మామిడికాయ (సి) గండెకాయ (డి) జామకాయ</p> <p>జవాబు : (సి) గండెకాయ</p>	
3.	<p>జమున — ఇది ఈ గణమగును</p> <p>(ఎ) 'భ' గణం (బి) 'న' గణం (సి) 'ర' గణం (డి) 'త' గణం</p> <p>జవాబు : (బి) 'న' గణం</p>	
4.	<p>చదువు సంధ్యలు — ఇది ఈ సమాసమగును</p> <p>(ఎ) ద్విగు సమాసం (బి) కర్మధారయ సమాసం (సి) వ్యతీతత్పురుష సమాసం (డి) ద్వంద్వ సమాసం</p> <p>జవాబు : (డి) ద్వంద్వ సమాసం</p>	
5.	<p>కొరకున్, కై — ఇవి ఈ విభక్తికి చెందిన ప్రత్యయాలు</p> <p>(ఎ) చతుర్థి విభక్తి (బి) ద్వితీయా విభక్తి (సి) తృతీయా విభక్తి (డి) పంచమీ విభక్తి</p> <p>జవాబు : (ఎ) చతుర్థి విభక్తి</p>	
6.	<p>రామాయణంలోని భాగాలను ఇలా పిలుస్తారు</p> <p>(ఎ) పర్వములు (బి) కాండలు (సి) సర్గలు (డి) స్కంధములు</p> <p>జవాబు : (బి) కాండలు</p>	
II.	<p>కింది వాటికి వద సంబంధాలు : (ప్రతి జవాబుకు 1 మార్కు)</p>	
7.	<p>య, వ, ర లు : యణ్ణులు :: క, చ, ట, త, వ లు : .....</p> <p>జవాబు : పరుషాలు</p>	
8.	<p>పుణ్యం : పున్నెం :: గౌరవం : .....</p> <p>జవాబు : గౌరవం</p>	

4 × 1 = 4

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
9.	పురోగతి = అభివృద్ధి :: మక్కువ = : ..... జవాబు : ఇష్టం	
10.	కష్టం × సుఖం :: సత్యం × : ..... జవాబు : అసత్యం	
III.	ఒక వాక్యములో జవాబులు రాయండి :	7 × 1 = 7
11.	ఎలాంటి భూషణం నిజమైన భూషణం ? జవాబు : శీలమే నిజమైన భూషణం.	
12.	వాణిజ్యవేత్త ఎలాంటివాడు ? జవాబు : వాణిజ్యవేత్త ఆదాయాన్ని పెంచేవాడుగాను, సొంత ఉద్యోగం చేసుకొనేవారుగాను ఉంటాడు.	
13.	ఎవరి మీద సమాజం ఆశలు నిలుపుకొన్నది ? జవాబు : యువత మీదనే సమాజం ఆశలు నిలుపుకొన్నది.	
14.	కన్నడంలో సామెతను ఏమంటారు ? జవాబు : కన్నడంలో సామెతను గాదె లేదా నాణ్ణుడి అంటారు.	
15.	తల్లిదండ్రుల సేవకొరకు తన జీవితాన్నే అంకితం చేసిన వ్యక్తి ఎవరు ? జవాబు : తల్లిదండ్రుల సేవకొరకు తన జీవితాన్నే అంకితం చేసిన వ్యక్తి శ్రవణకుమారుడు.	

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
16.	అంధకారంలో దీపం ఎలాంటిది ? జవాబు : అంధకారంలో దీపం బల్బినాలుక మీద ముళ్లలో చిక్కుకున్న చిన్న పురుగులాంటిది.	
17.	పాండవాంగన ఎవరు ? జవాబు : పాండవాంగన ద్రౌపది.	
IV.	మూడు లేదా నాలుగు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి :	10 × 2 = 20
18.	‘పంపాసరోవరం’ అనే పేరు ఎలా వచ్చింది ? జవాబు : బ్రహ్మదేవుని పుత్రిక అయిన పంపాదేవి ప్రతీదినం ఈ కొలనులో స్నానం చేసి, తపస్సు చేయడంవల్ల ఆ కొలనుకి పంపాసరోవరం అనే పేరు వచ్చింది.	
19.	చులకనైన వస్తువులేవి ? జవాబు : తామరతూడులోని దారం, గడ్డిపోచ, దూది, భూమిపై ఎగసిన ధూళి ఎంతో తేలిక అలాగే తల్లి లేని బిడడ్డన్నను చాలా తేలిక.	
20.	మట్టిదివ్వె ఎందుకు నిలువదు ? జవాబు : ఓ వెర్రెదానా! వెచ్చదనం లేని దీపాలను పెట్టాలనుకొంటున్నావు. వర్షధారల్లాగా వచ్చే చీకట్లలో మట్టిదీపం నిలవడం వట్టిది.	
21.	కర్ణునికి ఏది ఇంద్రజాలమనిపించింది ? జవాబు : కుంతీదేవి మహాపరాక్రమవంతులైన కుమారులను కన్నక్షత్రయమాత. పాండరాజు దేవేరి. ఇదంతా చూస్తుంటే కర్ణునికి ఇంద్రజాలమనిపించింది.	

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
22.	<p>ఏయే విషయాలలో మితవ్యయాన్ని పాటించాలి ?</p> <p>జవాబు :</p> <p>మితవ్యయాన్ని ఎనిమిది విషయాలలో పాటించాలి అవి</p> <p>1. ధనము, 2. ఆహారము, 3. వస్త్రము, 4. విశ్రాంతి, 5. సమయము, 6. శక్తి, 7. భాషణము (వాక్కు), 8. భూషణము.</p>	
23.	<p>ఆదాయసేకరణ అనగా ఏమి ?</p> <p>జవాబు :</p> <p>స్వయం ఉపాధిలో ఆదాయసేకరణ మొదటిదశ. ఈ దశలో వ్యక్తులు తమ పరిధిలో ఆదాయాన్ని ఉత్పత్తి చేసుకొంటారు. ఇందుకోసం కొంతసమయాన్ని వెచ్చించడమో లేదా తాత్కాలిక ప్రాతిపదికపై పని చేయడమో జరుగుతుంది. దీనినే ఆదాయ సేకరణ అంటారు.</p>	
24.	<p>ఏవి ఉత్తరోత్తర బలీయాలు ?</p> <p>జవాబు :</p> <p>బాహ్య శరీరం, అంతః శరీరం, బుద్ధి, మనస్సు, ఆత్మ అనేవి ఉత్తరోత్తర బలీయాలు.</p>	
25.	<p>అరిస్టాటిల్ దేనికి ప్రఖ్యాతి చెందాడు ?</p> <p>జవాబు :</p> <p>ప్రపంచంలో ఎంతో మంది సామెతల్ని సేకరించి, సంకలనాలను ప్రచురించారు. గ్రీకు సామెతల్ని సేకరించిన అరిస్టాటిల్ ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటి శాస్త్రీయ సంకలనకారుడిగా ప్రఖ్యాతి చెందాడు.</p>	
26.	<p>‘పెద్దలమాట చడ్డిమూట’ అని ఎందుకంటారు ?</p> <p>జవాబు :</p> <p>వృద్ధులైన తల్లిదండ్రులకు ఎంతో జీవితానుభవం ఉంటుంది. ఏ కష్టానికి ఎలా స్పందించాలి ? ఏ సమస్య ఎలా పరిష్కరించుకోవాలి ?</p>	

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
27.	<p>ఏపాటకు ఏ తాళం వేయాలి ? అనే సమస్త విషయాలు వారికి అనుభవైక వేద్యాలు. వారి సలహాలు, ఆదేశాలు ఎంతో విలువైనవి. అందుకే 'పెద్దల మాట చద్దిమూట' అనే సామెత ప్రచురమైంది.</p> <p>నూరన కవితా లక్షణాలేవి ?</p> <p>జవాబు :</p> <p>నూత్నాతి నూత్నభావనా సంపన్నుడు. చిత్రకథాకథన పటుత్వము గల ప్రతిభాశాలి. చలువగలవెన్నెలలకు సౌరభమును, కప్పురపు పలుకులకు కోమలతయు, మందానిలమునకు మధురతయు కలిగిన నెంత ఆనందదాయకములో అట్లే నూరనపలుకులు నంత ముదావహములు.</p>	
V.	<p>కవి కాలము, బిరుదము మరియు రచనలు రాయడం :</p>	<p>2 × 3 = 6</p> <p>కవి, కాలం 1 మార్కు</p> <p>బిరుదం 1 మార్కు</p> <p>రచనలు 1 మార్కు</p> <p>మొత్తం 3 మార్కులు</p>
28.	<p>ఎఱ్ఱాప్రెగ్గడ</p> <p>జవాబు :</p> <p>కాలము : 14 వ శతాబ్దమువాడు</p> <p>రచనలు : రామాయణం, నృసింహపురాణం, హరివంశం మొదలైనవి.</p> <p>బిరుదులు : శంభుదాసుడు, ప్రబంధ పరమేశ్వరుడు</p> <p>విశేషాంశాలు : కవిత్రయంలో చివరివాడు, ప్రాళయవేమారెడ్డి ఆస్థానకవి.</p>	
29.	<p>దేవులపల్లి రామానుజరావు</p> <p>జవాబు :</p> <p>కాలము : 26. 08, 1917 లో వరంగల్లులో జన్మించారు.</p>	

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
VI. 30.	<p>రచనలు : పచ్చతోరణం, నవ్య కవితా నీరాజనం, వ్యాస మంజూష మొదలైన రచనలు.</p> <p>విశేషాలు : ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ కార్యదర్శిగా, గోల్కొండ పత్రికా సంపాదకులుగా పని చేశారు.</p> <p>వద్య పాదమునకు గణవిభజన చేసి, యతిని గుర్తించి ఏ వద్య పాదమో తెలుపుము :</p> <p>“ఇరులు నిశాసతీభుజములెక్కి శిరమ్ముననిక్కితారకా”</p> <p>జవాబు :</p> <p style="text-align: center;"> న జ భ జ జ జ ర U U U U U U U ఊరులు నిశాస తీ భుజ ములెక్కి శిరమ్ము ననిక్కి తారకా అక్షరములు : </p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ఇది చంపకమాల వృత్తపద్యము. 2) ఈ పద్యంలో నాలుగు పాదాలుంటాయి. 3) ప్రతిపాదంలో న, జ, భ, జ, జ, జ, ర అనే గణాలుంటాయి. 4) 1-11 వ అక్షరానికి యతిస్థానం. 5) ప్రాస నియమము ఉంటుంది. 6) మొత్తం 21 అక్షరాలుంటాయి. 	1 × 3 = 3
VII. 31.	<p>కింది వాక్యమునందలి అలంకారమును వివరించండి :</p> <p>జానకి కోకిల లాగా అందంగా పాడింది.</p> <p>జవాబు :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ఉపమేయం : జానకి 2) ఉపమానం : కోకిల 3) ఉపమావాచకం : లాగా 4) సమానధర్మం : అందంగా పాడింది. <p>ఉపమానోపమేయములకు మనోహరమైన పోలికను వర్ణించి చెప్పుటవలన ఉపమాలంకారమగును.</p>	1 × 3 = 3

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌల్యమావనం	అంకములు
VIII.	ఏదేని ఒక సామెతను వివరించడం :	1 × 3 = 3
32.	కంచుమ్రోగునట్లు కనకంబు మ్రోగునా ? లేదా పేదవాని కోపం పెదవికి చేటు. జవాబు :	
	సామెత విశిష్టతకు	1 మార్కు
	ఉదాహరణకు	1 మార్కు
	భాషాశైలికి	1 మార్కు
	మొత్తం	3 మార్కులు
IX.	సందర్భములను వివరించండి :	6 × 3 = 18
	కవి పరిచయం	1 మార్కు
	సందర్భము	1 మార్కు
	వివరణ	1 మార్కు
	మొత్తం	3 మార్కులు
33.	సన్మాన వేదిక సంతాపవేదికగా మారింది. జవాబు : పరిచయం : పై వాక్యము 'కల్పనా చావ్లా' పాఠంలోనిది. సందర్భం : కల్పనా చావ్లా గురించి పాఠకులకు తెలియజేయు సందర్భంలోనిది. వివరణ : కెనడీ అంతరిక్షకేంద్రం చేరుకోవాల్సిన కొలంబియా ఆకాశంలోనే ముక్కలుముక్కలైంది. భూతలంపై అడుగు పెట్టే ఆ అంతరిక్షయాత్రికుల కోసం ఏర్పాటు చేసిన సన్మానవేదిక సంతాప వేదికగా మారినది వివరణ.	

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
34.	<p>ఈ సందర్భములోనే వారి సాహితీ జీవన స్రవంతి విస్తృతమైంది.</p> <p>జవాబు :</p> <p>పరిచయం : పై వాక్యం డా. చంద్రశేఖర కంబార పాఠంలోనిది.</p> <p>సందర్భం : కంబారగారి సాహిత్య సేవను గురించి పాఠకులకు తెలుపుతున్న సందర్భంలోనిది.</p> <p>వివరణ : కంబార స్వదేశం వచ్చి బెంగళూరు విశ్వవిద్యాలయంలో దాదాపు రెండున్నర దశాబ్దాల పాటు ఆచార్య పదవిని నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంలోనే వారి సాహితీ జీవన స్రవంతి విస్తృతమైనదని వివరణ.</p>	
35.	<p>దేశభాషలందు తెలుగులెస్స అనునానుడి ఎరుగరా!</p> <p>జవాబు :</p> <p>పరిచయం : పై వాక్యమును అంతటి నరసింహం రచించిన భవనవిజయం పాఠంలోనిది.</p> <p>సందర్భం : రాయలు అయ్యల రాజు రామభద్రునితో పలికిన సందర్భంలోనిది.</p> <p>వివరణ : రామభద్ర కవితో రాయలు నాది తెలుగు దేశము. నేను తెలుగు వల్లభుడను. దేశభాషలందు తెలుగే లెస్సయను నానుడి ఎరుగరా అని అనెనని వివరణ.</p>	
36.	<p>పటుదుష్టభాషల వర్ణింపవలదు.</p> <p>జవాబు :</p> <p>పరిచయం : పై వాక్యాన్ని గోన బుద్ధారెడ్డి రచించిన 'త్రిజటా స్వప్నం' పాఠంలోనిది.</p> <p>సందర్భం : త్రిజట తన కల గురించి రాక్షసస్త్రీలకు తెలియజేయు సందర్భంలోనిది.</p> <p>వివరణ : రావణుని మరణం, రఘురాముని విజయం ఏ విధంగా చూచినా జరగటం తథ్యం. అందువల్ల మీరు సీతమ్మను కఠినమైన మాటలతో బాధపెట్టకండి. తొలగిపొండి అని అనెనని వివరణ.</p>	

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
37.	<p>ఇంకేటి బ్రతుకు పోనాకు.</p> <p>జవాబు :</p> <p>పరిచయం : ఈ వాక్యము అనంతామాత్యుడు రచించిన 'వాత్సల్యం' పాఠంలోనిది.</p> <p>సందర్భం : ఆవు తన దూడతో హితవచనాలు పలుకు సందర్భములోనిది.</p> <p>వివరణ : తనను వదిలి పులి నోట బడటానికి వెళుతున్న తల్లిని చూసి దూడ 'అంబా' అని అరచి, అమ్మా! నీ వెక్కడికి పోతావు ? నన్ను వదిలి పులి నోట బడటానికి వెళ్తున్నావా! సరే ఇంక ఈ బ్రతుకెందుకు ? అని వాపోయెనని వివరణ.</p>	
38.	<p>మీరెల్ల నా చేతిలోని వార చెప్పనేల ?</p> <p>జవాబు :</p> <p>పరిచయం : పై వాక్యము పింగళిసూరన రచించిన 'విన్నవం' పాఠంలోనిది.</p> <p>సందర్భం : వజ్రనాభుని దౌష్ట్యాలను ఇంద్రుడు కృష్ణునికి విన్నవించుకొను సందర్భంలోనిది.</p> <p>వివరణ : వజ్రనాభుడు ఇంద్రునితో ఓ ఇంద్రా! నీవు స్వర్గాధిపత్యం ఇవ్వనిచో ఇదిగో వీరంతా నా చేతిలోని మనుషులు. ఇప్పుడే నిన్ను చంపగలనని అనెనని వివరణ.</p>	
X.	<p>వద్య సారాంశమును రాయడం :</p> <p>39. ఎద్దుల దోలెడు నెడ నీశ్వరుండు విత్తనములు చల్లువేళ పద్మజుడు పంటప్రోవును చేయుపట్ల శ్రీశుండు మూర్తిత్రయా రూపమును గొంటివీపు!</p>	1 × 4 = 4

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
<p>XI.</p> <p>40.</p>	<p>జవాబు :</p> <p>ఎద్దులు తోలెడి వేళ ఈశ్వర స్వరూపుడివి. విత్తనాలు చల్లనవుడు బ్రహ్మవు, పంటకుప్పలు వేయువేళ మహా విష్ణువు అయిన రైతు ఒక్కడే త్రిమూర్తుల రూపాలను పొందాడు.</p> <p>క్రింది పద్యమును పాదభంగం లేకుండా రాయండి :</p> <p style="text-align: right;">ప్రతి పాదమునకు నాలుగు పాదములకు</p> <p>ఆకాశంబును భూమియున్ .....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>..... భక్తచింతామణీ!</p> <p style="text-align: center;">లేదా</p> <p>చదువదియెంత .....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>..... పుట్టగ నేర్చునటయ్య భాస్కరా!</p> <p>జవాబు :</p> <p>ఆకాశంబును భూమియున్ పుటలు రెండందెల్ల నీ శక్తియున్ నీ కారుణ్యము నీ మహాత్వమును నీ నేర్పాదిగా నన్నియున్ నీకుఱ్ఱుల్ చదువంగ వ్రాసెతివి తండ్రీ! భావ గర్భంబుగా నాకేమర్థముగాదు నేర్పవె, యనంతా భక్తచింతామణీ!</p> <p style="text-align: center;">లేదా</p> <p>చదువదియెంత గల్గిన రసజ్ఞత యించుక చాలకున్న నా చదువు నిరర్థకంబు గుణసంయుతు లెవ్వరు మెచ్చరెచ్చటం బదునుగ మంచికూర నలపాకము చేసిననైనను నిం పాదవెడునుప్పు లేక రుచి పుట్టగ నేర్చునటయ్య భాస్కరా!</p>	<p>1 × 4 = 4</p> <p>1 మార్కు</p> <p>4 మార్కులు</p>

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌల్యమావనం	అంకములు
XII.	<p>ఎనిమిది లేదా పది వాక్యములతో జవాబులు రాయడం :</p> <p style="text-align: right;">విషయానికి భాషాశైలికి మొత్తం</p>	<p>2 × 4 = 8</p> <p>3 మార్కులు</p> <p>1 మార్కు</p> <p>4 మార్కులు</p>
41.	<p>శకుంతలను అత్తవారింటికి పంపునప్పుడు కణ్వుడు ఎలా బాధపడ్డాడు ? లేదా</p> <p>ఆశ్రమాన్ని వదిలి వెళ్ళేటప్పుడు శకుంతల ఎలా బాధపడింది ? జవాబు :</p> <p>శకుంతలను అత్తవారింటికి పంపుతూ శకుంతలతో 'వెళ్ళిరావమ్మా'! అని చెప్పాలనుకొని అంతలోనే ఆమెపై కలిగిన వాత్సల్యంతో కన్నీరురాగా, మొగం ప్రక్కకు తిప్పుకొని, ఆ కన్నీటిని మింగుకుంటూ మరల ఆమె వైపు చూస్తాడు. పట్టదప్పిపోయి కారుతున్న కన్నీటితో జాలి పొంగిపోయింది. ముని శ్రేష్ఠులలోనే, ఇంద్రియాలను జయించిన గొప్ప తపస్వి కణ్వుడంతటివాడే శకుంతలపై ప్రేమబంధాన్ని తెంచుకోలేకపోయాడు. పెంచిన ప్రేమ అతన్ని బాధించింది.</p> <p>కణ్వుడు శకుంతలతో ఓ కుతురా! ఇక నుంచి నా మీద చూపే ప్రేమను పెద్దల వైపు చూపుము. ముని కన్యలపై ప్రేమను అక్కడి బంధువుల స్త్రీల వైపు చూపుము. ఓ అమ్మాయి! చెంతనున్న సరోవరంలో వికసించి, మకరంద బిందువులతో నిండిన పద్మాలను ప్రతి దినమూ చూస్తుంటాను. వాటిని చూస్తుంటే నీవు ప్రకృత కూర్చుని వున్నట్లు, కన్నీటితో నిండిన పద్మములాంటి నీ ముఖము గుర్తుకు వస్తుంది. మాలతీ లత తీయమామిడి చెట్టును పెనవేసుకొని వున్న అందమైన దృశ్యాన్ని చూసినప్పుడు నీవు కూడా ఇలాగే దుష్యంతుని చేరువలో ఉన్నట్లు భావిస్తుంటాను. అని శకుంతలను పంపుతూ కణ్వుడు బాధపడ్డాడు.</p> <p style="text-align: center;">లేదా</p>	

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
42.	<p>ఆశ్రమాన్ని వదిలి వెళ్ళేటప్పుడు శకుంతల తన తండ్రి పాదాలకు ప్రణమిల్లి తన తండ్రి యజ్ఞం చేసే వేదికను చూస్తుంది మళ్ళీ వెళ్ళి దాన్నే చూస్తుంది. ప్రతి దినం స్నానం చేసే సరస్సువైపు చూచి పరుగెత్తుకొని మళ్ళీ మళ్ళీ దాన్నే చూస్తుంది. తాను పోషించి, పెంచిన చెట్లను, తీగలను, చెట్ల వరుసలను, పొదరిండ్లను, పెద్ద చెట్లతోరలను, తోరల్లో ఉన్న గుడిసెలను పదే పదే చూస్తుంది. ఒక వైపు తండ్రిని విడిచిపెట్టి వెళ్ళాల్సినవచ్చినందుకు దుఃఖాశ్రవులు, మరోవైపు అత్తవారింటికి వెళ్ళాల్సినందుకు ఆనందాశ్రవులు కలిసి, వెచ్చటి ఎదభాగంపై పడుతుండగా పైట కొంగుతూ తుడుచుకుంది.</p> <p>శకుంతల వెళ్ళడానికిగాను, మూడు నాలుగు అడుగులు ముందుకు వేసి వెంటనే వెనక్కి తిరిగి వచ్చి తండ్రి పాదాల పై వాలిపోతుంది. కొంత దూరం వెళ్తుంది. మళ్ళీ ఆగి వెనక్కి పరిగెత్తుకొని వెళ్ళి తండ్రి కడపులో తల పెట్టుకొని కౌగిలించు కుంటుంది. కొంచెం ముందుకు వెళ్తుంది. వెంటనే వేగంగా తిరిగి వచ్చి, మునుల వైపు చూచి, “మా అయ్యను జాగ్రత్తగా చూసుకొంటూ ఉండండి” అని అప్పగిస్తూ తండ్రి వైపు తదేకంగా చూస్తూ ఆశ్రమాన్ని వదిలి వెళ్తూ శకుంతల బాధ పడింది.</p> <p>అదృష్టవంతులకు ఆపదలు సంపదలుగనే పరిణమించును కదా! దీనిని వివరించండి.</p> <p style="text-align: center;">లేదా</p> <p>కౌరవ పాండవుల మధ్య కలహానికి దారి తీసిన పరిస్థితులను వివరించండి.</p> <p>జవాబు :</p> <p>గంగలో పడిన భీముడు నాగలోకము చేరినాడు. అక్కడ కొన్ని విషనాగులు భీముని కాటువేసినవి. ఆ కాటు వలన నతని యుదరగోళములోని విషము విరిగి పోయినది. భీముడు బంధనములు ద్రెంపుకొన్నాడు. ఇంతలో ఆర్యకుడును నాగముఖ్యుడచటికి వచ్చినాడు. అతడు కుంతీ తండ్రియైన శూరసేనుని తాత. అతడు భీమునెక్కువగానాదరించి</p>	

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
	<p>సర్వవిషహారమును, బలకరమునైన రసమొకటియిచ్చి, త్రావించినాడు. నాగరాజైన వాసుకి భీమునకు రత్నరాసులు బహుమతిగా నొసగి పంపించినాడు.</p> <p>భీముడు సుఖముగా ఇల్లు చేరుకొని జరిగిన కథయంతయునన్నకు చెప్పినాడు. యుధిష్ఠిరుడీ సంగతి యెవరికిని తెలుపవలదన్నాడు. భీముడార్యకదత్త రసమహిమ చేత నాగాయుత బలుడైనాడు. దుర్యోధనుడు చేసిన మహాపకారము మరుత్సుతునకీ విధముగా మహోపకారమైనది. అదష్టవంతుల కాపదలును సంపదలుగానే పరిణమించును.</p> <p style="text-align: center;">లేదా</p> <p>పాండు కుమారులు మంచి తెలివి తేటలు గలవారు. సహజముగనే వినీతులు. పైగా తండ్రియండ తప్పిన వారగుట చేతను, ఉన్నది పరగృహముగావున అణగి, మణగి మెలగుచు తాతగారికిని, పెదతండ్రిగారికిని, దక్కిన పెద్దలకు విధేయులై, చుట్టాలకు తలలో నాల్కలై అందరి మన్ననలకును భాజనములొనారు.</p> <p>దుర్యోధనాదులకది యొప్పలేదు. వారు 'మహారాజు బిడ్డల'మన్న దిమాకు గలవారు. అందువలన పెద్ద పిన్నయంతరవులను అంతగా పాటించువారుగారు. వారికి పాండవులు జ్ఞాతులు కదా! జ్ఞాతిత్వమే విరోధి హేతువు అయి ఉండగా పైపెచ్చువారు తమయింట తమకంటె మిన్నగా మన్ననలందుచున్నారు. అదియెట్లు సహ్యమగును ? గతిమాలి మాపంచనబడియున్న యీ నిర్భాగ్యులకింత మన్ననయా ? అన్న భావము కౌరవుల కేర్పడినది. దానికి తోడు చదువు సంధ్యలయందును. సాము గరిడీల యందును తమకంటె వారు మేలు చేయిగా మెట్టుకు మెట్టు ఎక్కిపోవుచుండుట మరింత కలహమునకు కారణములయ్యాయి.</p>	

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
<p>XIII.</p> <p>43.</p>	<p>అపరిచిత గద్య ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయడం : (ప్రతి జవాబుకు 2 మార్కులు)</p> <p>అమరావతి అద్భుతమైన శిల్పకళలకు కాణాచి. అశోకుడు నిర్మించిన మహా బౌద్ధస్తూపానికి ఆచార్య నాగార్జునుడు మహా ప్రాకారాన్ని నిర్మించాడు. క్రీ.శ. 1779 లో మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలో సర్వేయర్గా పని చేసిన కల్నల్ కాలిన్ మెకంజీ అమరావతి శివారు ప్రాంతంలో ఉన్న 'దీపాలదిన్నె' అని పిలిచే మట్టిదిబ్బ దగ్గర చెల్లాచెదురుగా పడి ఉన్న అద్భుత శిల్పసంపదను గుర్తించారు. అమరావతి స్తూపం సమున్నత దశలో ఉన్నప్పుడు ఇక్కడి బౌద్ధభిక్షువులు ప్రతిరోజూ ఇక్కడ వేలాదిగా దీపాలను వెలిగించేవారట. అందువల్ల ఈ ప్రదేశానికి 'దీపాలదిన్నె' అనే పేరు వచ్చింది. బుద్ధుడి జీవిత ఘట్టాలను శిల్పాలుగా మలచడానికి వితరణ చేసిన వారి పేర్లు శాసనాల్లో లిఖించారు. ఒక చర్మకారుడు పూర్ణకుంభ శిల్పాన్ని తన వంతుగా దీపాలదిన్నెపై చెక్కించాడు. అనాదరణకు గురైన ఆ శిల్పసంపద అతడిని ఆకర్షించింది. ఈ శిల్ప సంపద గురించి అతను ఆంగ్లప్రభుత్వానికి తెలియజేశాడు.</p> <p>ప్రశ్నలు :</p> <p>అ) 'దీపాలదిన్నె' అని ఏ ప్రదేశాన్ని పిలుస్తారు ?</p> <p>ఆ) అమరావతిలోని అద్భుత శిల్ప సంపదను గుర్తించినది ఎవరు ? ఎప్పుడు ?</p> <p>జవాబు :</p> <p>అ) అమరావతి స్తూపం సమున్నత దశలో ఉన్నప్పుడు ఇక్కడి బౌద్ధభిక్షువులు ప్రతిరోజూ ఇక్కడ వేలాదిగా దీపాలను వెలిగించేవారట. అందువల్ల ఆ ప్రదేశానికి 'దీపాలదిన్నె' అనే పేరు వచ్చింది.</p> <p>ఆ) క్రీ.శ. 1779 లో మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలో సర్వేయర్గా పని</p>	<p>1 × 4 = 4</p> <p>(2 × 2 = 4)</p>

ప్రశ్నల సంఖ్య	ప్రశ్నానుసార మౌఖ్యమావనం	అంకములు
<p>XIV.</p> <p>44.</p>	<p>చేసిన కల్నల్ కాలిన్ మెకంజీ అమరావతి శివారు ప్రాంతంలో చెల్లా చదురుగా పడి ఉన్న అద్భుత శిల్పసంపదను గుర్తించాడు.</p> <p>ఒకదానికి లేఖ రాయడం :</p> <p>విద్యుత్కొరతను నివారించమని విద్యుత్సాఖాధికారికి ఒక లేఖ వ్రాయుము.</p> <p style="text-align: center;">లేదా</p> <p>మీ పాఠశాలలో జరిగిన గణతంత్ర దినోత్సవ వేడుకలను వివరిస్తూ నీ మిత్రునికి లేఖ వ్రాయుము.</p> <p>జవాబు :</p> <p style="text-align: right;">స్థలం, తేది, సంబోధన విషయానికి ముగింపు చిరునామ మొత్తం</p>	<p>1 × 5 = 5</p> <p>1 మార్కు 2 మార్కులు 1 మార్కు 1 మార్కు <hr/>5 మార్కులు</p>
<p>XV.</p> <p>45.</p>	<p>ఒక వ్యాసమును రాయడం :</p> <p>విద్యార్థులు - సంఘసేవ</p> <p style="text-align: center;">లేదా</p> <p>జాతీయ సమైక్యత</p> <p>జవాబు :</p> <p style="text-align: right;">ఉపోద్ఘాతము విషయానికి ముగింపు మొత్తం</p>	<p>1 × 5 = 5</p> <p>1 మార్కు 3 మార్కులు 1 మార్కు <hr/>5 మార్కులు</p>